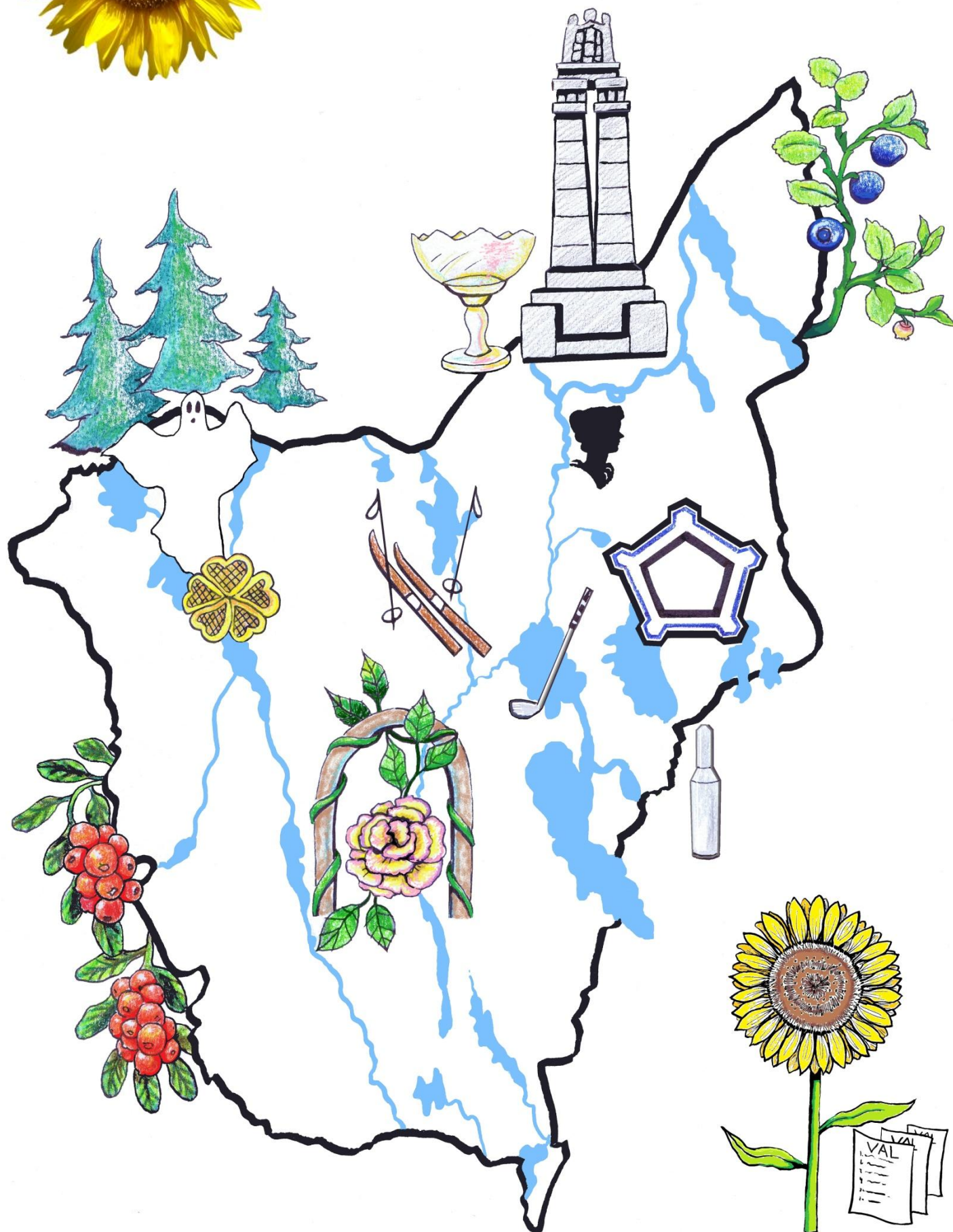

Hela Edas Lista

Valet 2014

Kommunvalet 2014

Du får rösta om du:

- bor i Eda och har fyllt 18 år senast den 14 september i år.
- är medborgare i Sverige, något EU-land, Island eller Norge, eller om du är medborgare i något annat land och har bott i Sverige i 3 år.

Vad handlar valet om?

- 35 personer ska väljas till kommunfullmäktige i Eda kommun.
- Kommunfullmäktige utser kommunalråd och kommunstyrelse.
- Ur kommunstyrelsen utses fyra utskott som bereder ärendena. Utskotten är; Allmänna utskottet, bildningsutskottet, vårdutskottet och samhällsbyggnadsutskottet.
- Valet gäller i fyra år fram till nästa val i september 2018.
- Kommunchef och övriga tjänstemän väljs inte.

I valet 2010 fick följande partier plats i kommunfullmäktige:

• Hela Edas Lista	982 röster	8 platser	(3 platser fler än 2006)
• Socialdemokraterna	1381 röster	11 platser	(5 platser färre än 2006)
• Centerpartiet	1279 röster	10 platser	(3 platser färre än 2006)
• Moderaterna	531 röster	4 platser	
• Kristdemokraterna	123 röster	1 plats	
• Folkpartiet	96 röster	1 plats	

Valdeltagande:

- År 2010 röstade bara 67 % av de som hade rätt att rösta.
- Eda hade näst lägst valdeltagande i Sverige efter Haparanda.
- Var tredje röstberättigad, 2310 personer, röstade inte.
- **Om alla som inte brukar rösta gör det den här gången så avgör de valet.**
- Det krävs cirka 120-130 röster för varje plats, mandat, i kommunfullmäktige.
- I förra valet avgjordes den sista platsen i kommunfullmäktige med 2 rösters marginal.
- **Hela Edas Lista behöver din röst för att kunna genomföra vår politik.**

Hej!

Har du bestämt dig för vilka partier som du ska välja den 14 september?

- Va! Kan man välja flera partier?, kanske du tänker.

Ja - det är med politiska partier som med idrottare. Man kan inte vara bra på allt. Inom idrotten så blir några sprinters och andra långdistansare. I politiken jobbar några i riksdagen, en del i landstingen och många i någon av Sveriges 290 kommuner.

Hela Edas Lista är ett parti för dig som bor i Eda. Vi har specialiserat oss på kommunpolitiken. HEL är varken vänster eller höger. Vi har inga ideologiska låsningar. Det är ingen i Stockholm som bestämmer vad vi ska tycka. Hela Edas Lista gör vad som är bäst för dig som bor i Eda.

Mer än var fjärde väljare i Sverige röstdelar, dvs röstar på olika partier i valen till kommun och riksdag.

Hela Edas Listas kandidater och väljare röstdelar. Fyra av våra kandidater har tidigare varit förtroendevalda för andra partier. Kari Andersson, Bo-Inge Nilsson, Birgitta Olsson och Bo Lehresjön har upptäckt att det är enklare att påverka i ett lokalt parti. Det går också snabbare att gå från ord till handling.

I Eda kommun bor det många som är födda i ett annat land. 22% av befolkning är inte svenska medborgare. Hela Edas Lista är ett parti för alla. Karin Mørk, Kristina Wang, Hans Petter Hansen och Arvid Andersen är födda i Norge och Kamran Kashani i Iran.

I den här tidning berättar vi om Hela Edas Listas politik och presenterar våra kandidater,

Röstdela du också. Rösta på Hela Edas Lista i kommunvalet den 14 september!

Fyra förlorade år

Ekonomiredovisningen för den gångna mandatperioden är ingen munter läsning.

	2011	2012	2013	Prognos efter maj 2014	Totalt 2011 - 2014
Budgeterat resultat	2 742 000 kr	3 400 000 kr	6 058 000 kr	5 040 000 kr	17 240 000 kr
Vård och stöd	- 6 099 000 kr	- 10 864 000 kr	- 20 642 000 kr	- 13 000 000 kr	- 50 605 000 kr
Bildning	279 000 kr	- 3 382 000 kr	- 6 059 000 kr	- 4 300 000 kr	- 13 462 000 kr
Kommunledningsstaben	687 000 kr	1 139 000 kr	4 003 000 kr	- 400 000 kr	5 429 000 kr
Samhällsbyggnad	2 780 000 kr	1 972 000 kr	6 524 000 kr	3 800 000 kr	15 076 000 kr
Budgetavvikelse verksamheter	- 2 353 000 kr	- 11 135 000 kr	- 16 174 000 kr	- 13 900 000 kr	- 43 562 000 kr
Budgetavvikelse finansförvaltning	- 6 857 000 kr	8 945 000 kr	4 502 000 kr	2 300 000 kr	8 890 000 kr
Redovisat resultat	- 4 906 000 kr	1 742 000 kr	- 3 522 000 kr	- 6 560 000 kr	- 13 246 000 kr
Varav återbetalning från AFA	-	7 349 000 kr	7 188 000 kr	-	14 537 000 kr
Resultat utan AFA pengar	- 4 906 000 kr	- 5 607 000 kr	- 10 710 000 kr	- 6 560 000 kr	- 27 783 000 kr

Verksamheterna har gått 43,6 miljoner kronor sämre än budget de senaste 4 åren. Resultatet på minus 13,2 miljoner kr hade varit mer än det dubbla om inte kommunen hade fått 14,5 miljoner i återbetalade sjukförsäkringspremier från AFA.

Revisorerna har varit mycket tydliga i sin kritik mot kommunstyrelsen under centerpartiets ledning. Varje år har revisorerna pekat på brister i styrning och kontroll av verksamheterna. Vård och stöd, som har det största underskottet, har ett politiskt utskott som leds av en ordförande ifrån moderaterna. Bildning, som är det andra utskottet med stora minusresultat, har en centerpartistiskt utskotts-ordförande.

Trots de tidigare årens negativa resultat och den dåliga prognosen för 2014 beslutade centerpartiet och socialdemokraterna om en gemensam budget för 2015 där man delar ut 13 miljoner ytterligare till verksamheterna. De fick även stöd av KD och FP. Moderaterna hade inga åsikter.

Hela Edas Listas vårbudget fördelar 4 miljoner mindre till verksamheterna än (C) och (S). Fler förslag kommer i en höstbudget i november. Då vet vi mer om årets ekonomiska utfall. Skatte- och utjämningsprognoserna för nästa år blir säkrare. Det finns tid att ta fram bättre underlag.

Hela Edas Lista är övertygade om att en sund ekonomi är det viktigaste för att trygga Edas framtid. Då kan vi komma ur den nedåtgående spiralen av försämringar. I stället kan nya satsningar genomföras som höjer kvaliteten. Införande av utbildade hundar inom vården är ett sånt exempel.

Hela Edas Lista - ett bra val för framtiden

Hela Edas Lista firar 20-års jubileum i år. Det är sjätte gången som HEL går till val.

HEL:s valresultat

1994	951 röster	17,2 %
1998	1305 röster	26,6 %
2002	449 röster	9,9 %
2006	549 röster	12,3 %
2010	982 röster	21,4 %

Väljarna har belönat oss för att vi har fört en konsekvent politik genom åren. Nu är vi redo att ta nästa steg.

En sund ekonomi är grunden för den kommunala verksamheten. De senaste fem årens minoritetsstyren ledda av S och C har misslyckats. Resultaten har, som framgår av förra sidan, blivit sämre och sämre. Trots återkommande uppmaningar från revisorerna har de styrande saknat förmågan att ta itu med de ekonomiska problemen.

Det behövs en ökad kompetens i ekonomi för både politiker och tjänstemän. Det gäller att förstå både siffrorna och att se den verklighet som ligger bakom. Alla anställda och politiker måste se till helheten. Det är ingen besparing att flytta ur en lokal om det inte finns något annat som den kan användas till.

Det behövs en organisationsöversyn i Eda kommun. Det gäller att se till att rätt kompetens finns på rätt ställe.

Uppföljning är viktig. Det gäller inte bara ekonomi. Minst lika viktigt är att se till att brukarna av den kommunala servicen får en hög kvalitet.

Elever ska ha arbetsro i en skola som de vet kommer att finnas kvar även nästa termin. Barnomsorg ska finnas nära där du bor. Företagen ska få en snabb och rättvis behandling. Kommunen ska vara en bra samarbetspartner inte en konkurrent. De äldre ska veta att de får en god vård och omsorg när de behöver den.

Hela Edas Listas kandidater har erfarenheter från näringsliv och fackföreningar, från vård och skola, från utbildning, arbetsliv och pensionärsliv. Vi har viljan och de kunskaper som behövs för att ta itu med de utmaningar som Eda kommun står inför.

Hela Edas Lista ber om Ditt förtroende för att få möjligheten att leda Eda kommun.

Kandidat 1

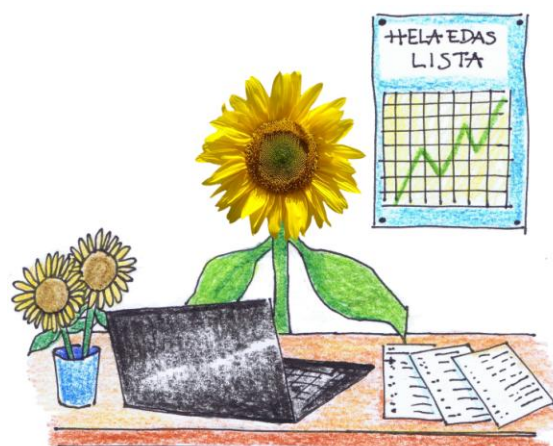

Hans Nilsson, från Söpple i Järnskog, är civilingenjör och har lång erfarenhet av att arbeta i ledande befattningar i industri-företag. Han har även i flera år varit datalärare.

Släktforskning är ett stort intresse. Resultatet finns lagrat i en databas med 25600 västvärmlänningar som levt på 1600-talet fram till i våra dagar.

Hans är med i Södra Järnskogs fiberförening. En snabb och vädersäker internetuppkoppling är betydelsefull för framtiden på landsbygden.

Ett stort intresse är att resa och se andra kulturer. Hans har varit i 66 länder. En långtur i Afrika, med 10000 foton tagna av djur och natur, är den bästa resan hittills.

Utbyggnad av stamnät till fiber

Eda kommun gräver ner fiber för bredband. Hela Edas Lista har varit med och fattat beslut om att kommunen ska bygga ett fiberstamnät. Vi satsar fem miljoner kronor om året i tre år. På första sträckan mellan Flogned och Skillingmark grävs det för fullt.

När stamnätet är på plats så tar lokala fiberföreningar över och gräver ett lokalt fibernät in till medlemmarnas fastigheter. I Eda kommun finns det 11 fiberföreningar.

Vad är fiber?

En tråd, tunn som ett hårstrå, som har en kärna av glas. I fibertråden överförs data i form av ljus i höga hastigheter. Internet i 100 Mbit/sekund är en vanlig abonnemangstyp.

Varför fiber?

- **Driftsäkerhet.** Fiberoptik är helt okänslig för åska, eftersom kabeln inte leder elektricitet. Eftersom ledningen grävs ned är den också skyddad från oväder och andra skaderisker.
- **Ett nät till allt.** En fiberoptisk kabel har en mycket stor överföringskapacitet, som utan problem räcker för att samtidigt skicka telefon, tv och internet via en enda förbindelse
- **Framtidssäkrat.** Själva fiberkabeln klarar många gånger större överföringshastigheter och behöver därför inte bytas även om det kommer tjänster med ännu större kapacitetskrav. Det räcker med att byta utrustningen som sänder och tar emot ljussignalerna. Eftersom fibern är av glas har den också mycket lång livslängd, troligen minst 50 år. När den väl behöver ersättas krävs ingen ny grävning. Fiberkablar ligger i rör där man blåser in dem med tryckluft.
- **Avståndsoberoende.** Den elektriska signalen i en kopparkabel försvagas snabbt med ökande avstånd. Ljussignalen i en fiberoptisk kabel förblir praktiskt taget oförändrad. Även den som bor långt från anslutningspunkten får en precis lika bra förbindelse som den som bor nära.

Går det inte lika bra med ADSL?

Nej, metallen koppar är ADSL-teknikens största begränsning. Telenätets kopparledning mellan ditt hus och telestationen avgör hur snabbt och pålitlig uppkoppling du får via ADSL. Telia har börjat riva kopparnätet i delar av landet eftersom det är gammalt och dyrt att underhålla.

Men trådlöst bredband är väl framtiden?

Nej, mobilt bredband har lägre hastighet och är beroende av närheten till master/täckning och antal användare. Med många användare går hastigheten ner.

Vilken nytta har vi av ett snabbt bredband?

- Vi kan bo på landsbygden med världen som arbetsplats.
- Utbildning på distans.
- Fler digitala tjänster för sjukvård i hemmet utvecklas.
- Enklare att bedriva företag på landsbygden.
- Värdet på fastigheten ökar.

Jag vill fortsätta att bo i Eda!

Jag tror på människans vilja och kraft att växa och göra något bra utav sitt liv. Vare sig det gäller familj, jobb eller fritidssysselsättningar. Alla vi som lever i Sverige är, jämfört med nästan alla andra länder i världen, väldigt lyckligt lottade och får chansen att leva i ett otroligt tryggt och välordnat samhälle.

Men samhället skulle stanna upp om inte strävan fanns där att gå vidare och bli bättre. Så också för Eda kommun. För mig är kommunens roll att bistå medborgarna, bistå till utveckling och bistå till trygghet. Det är upp till var och en av oss att välja hur just vi tar den chansen, hur vi vill leva våra liv och vad vi vill prioritera.

A och O är att kommunen satsar på en god och väl fungerande kärnverksamhet; skola, vård och omsorg. Skolor ska finnas nära barnen i hela kommunen, utan att riskera kvaliteten. Engagemang och hårt arbete från både lärare och föräldrar är fantastiskt och ska inte glömmas bort.

Vård och stöd har en jätteutmaning framför sig att få ihop verksamheten på ett bra sätt till en kostnad vi kan hantera, men detta blir det fullt fokus på framöver.

Vi behöver dock mer än bara kärnan för att trivas och må bra! Varför tror jag att människor vill bo i Eda kommun? Varför vill jag bo här?

Jag tror att många av oss såklart vill bo här där vi har våra rötter, våra vänner och familj, vårt sociala stödnätverk. En hel del vill nog bo här just för att vi är en landsbygdskommun, vi har massor av plats och vacker natur med både skog, sjö och "fjäll". Vid sidan av detta ligger vi också nära ett oljerike i väst med en huvudstad endast dryga 10 mil härifrån, men också nära till Arvika och Karlstad. Detta ger oss många möjligheter i och med en stor arbetsmarknad och ekonomisk aktivitet, både som arbetstagare och som företagare. Ett jobb att gå till och möjligheten att kunna försörja sig själv och de sina är bland det viktigaste vi har. Det ska vara lätt att driva företag i kommunen, det ska vara en öppen och transparent kommunikation och det ska vara lätt att kunna få hjälp och råd med byråkratiska processer.

Bra uppkoppling mot resten av världen är framtiden, speciellt för en landsbygdskommun! Med bredband via fiber kan vi driva företag i Eda och ha hela världen som marknad, vi kan vara anställda i Oslo/Karlstad/Göteborg etc men jobba mycket hemifrån. Ungdomar kan studera men ändå välja att bo kvar här, vi kan vidareutbilda oss och ändå stanna kvar hos vår familj och i vår hemmiljö.

Jag vill jobba för att vi med en levande landsbygd, i hela Eda, kan leva ett liv där vi är trygga på att barn och gamla har det bra och att alla möjligheter finns för oss att jobba och utvecklas i livet med närhet till både ro och natur och övriga världen.

Tror du också på detta?

Hoppas då att just Du ger oss Ditt förtroende och Din röst i höst!

Kandidat 2

25-åriga **Kari Andersson** är född och uppvuxen i Lässerud, Köla. Hon flyttade hem igen, med en civilingenjörsexamen i bagaget, efter att ha levt storstadsliv i Göteborg och holländska Utrecht.

Idag jobbar hon på familjeföretaget, sågverket AB Hilmer Andersson. Natur och friluftsliv är en stor passion.

Kari brinner för en levande landsbygd, för företagande och ideellt engagemang. Hon sitter exempelvis med i styrelsen för Leader Växtlust och är också engagerad i Skogsriket Värmland.

Köpet av industrifastigheten Skräddaren 3

Perfecta Holding AB köpte i december 2007 industrifastigheten Skräddaren 3 i Charlottenberg av Eda kommun för 6 miljoner kr. 2 miljoner kr betalades med pengar och resterande 4 miljoner kr fanns kvar som en reversskuld till kommunen.

Under 2010 förekom diskussioner mellan ägaren och dåvarande kommunalrådet (s) om att kommunen skulle köpa tillbaka fastigheten.

2011-09-20 skriver förre kommunchefen och förra ekonomichefen till kommunstyrelsen och menar att kommunen inte har behov av att köpa fastigheten men anser att Eda kommun ska avskriva reversen på 4 miljoner kr. Förslaget strider mot kommunallagen och genomförs ej.

2011-11-08 skriver förre kommunchefen och förra ekonomichefen till kommunstyrelsen och föreslår att kommunen ska köpa Skräddaren 3 för 6 miljoner kr.

2012-01-25 Ärendet tas upp på kommunfullmäktige. Kommunalrådet (c) föreslår att kommunen köper fastigheten för 6 miljoner kr. Hela Edas Lista yrkar på avslag eftersom fastigheten inte är värderad. Kommunfullmäktige beslutar återremittera ärendet för att få en värdering gjord.

2012-04-20 Skräddaren 3 värderas i april 2012 till 3,6 miljoner kr.

2012-05-30 Värderingen visar att det är en dålig idé att köpa fastigheten för 6 mkr när den bara är värd 3,6 mkr. Kommunfullmäktige beslutar att dra tillbaka förslaget.

2013-10-30 Kommunfullmäktige beslutar överta Skräddaren 3 mot att fastighetsägarens skuld på 4 miljoner kr stryks. Hela Edas Lista tycker att det är en bra lösning. Eda kommun byter en osäker fordran mot en industrifastighet i bra skick.

Tack vare Hela Edas Lista sparade Eda kommun 2 miljoner kronor vid köpet av Skräddaren 3.

Det behövs en organisationsöversyn

I Eda finns många möjligheter som det gäller att ta tillvara. Trots all gränshandel borde det gå att utnyttja närheten till Norge ännu bättre.

Det behöver finnas områden för nya bostäder, industri-, handels- och fritidsetableringar i hela kommunen. En förutsättning för detta är att Eda Kommun har en fungerande organisation för planarbeten och utredningar. Behovet av nya och revideringar av existerande planer kommer inom de närmsta åren att öka markant.

Myndigheterna som behandlar och slutligen godkänner kommunens planer blir alltmer krävande vid sina granskningar. Detta ställer ökade krav på kommunens organisation och kompetens kring planfrågor.

Hela Edas lista vill efter valet hösten 2014 göra en organisationsöversyn för att inom befintlig budgetram säkerställa att nödvändig kompetens finns. Det är viktigt att kommunens handläggningstider förkortas avsevärt.

Företagsklimatet

TOTALRANKING: 282 (-2)	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
	280	281	268	287	288	276	290

Det är oacceptabelt att Eda Kommun år efter år ligger i botten av Svenskt Näringslivs undersökning av företagsklimatet bland Sveriges 290 kommuner.

Undersökningen ger kraftiga signaler om att företagarna är missnöjda med kommunens tillämpning av lagar och regler, konkurrens från kommunens egna verksamheter, kommunens service och inte minst kommunpolitikernas attityd till företagande. Med Arvika på plats 119 och Årjäng på plats 113 i rankingen av företagsklimatet, så är det lätt att förstå att Eda kanske inte är förstahandsvalet vid nyetableringar.

Ett fungerande näringsliv är basen i samhället. Det ger förutsättningen att långsiktigt få det ekonomiska underlag som behövs för att kommunen ska lyckas bedriva kärnverksamheter inom skola, vård och omsorg.

Hela Edas Lista har som målsättning att Eda kommun år 2016 ska vara bland topp 200 i rankingen. Det ska ske genom ett långsiktigt arbete för:

- att förenkla regler. Ett exempel är HEL:s motion om att införa en rättvis taxa för livsmedelskontroll.
- snabbare ärendehantering.
- en tydlig policy om att Eda kommun är en serviceorganisation. Arbetssättet för både tjänstemän och politiker ska kännetecknas av hög kvalitet och vara lösningsorienterat.
- tydliga regler om vad som är AME:s uppgifter.
- att öka samarbetet med andra kommuner. Det är svårt för en liten kommun att ha expertis på alla områden.

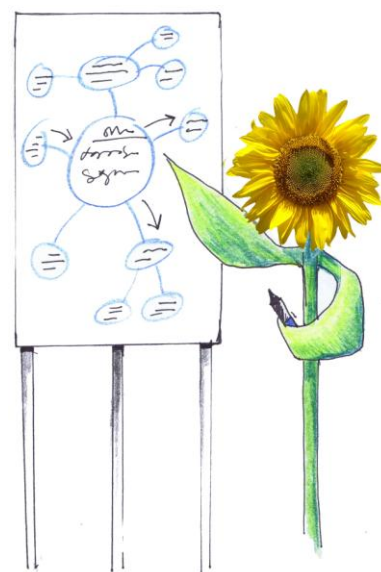
Kandidat 3

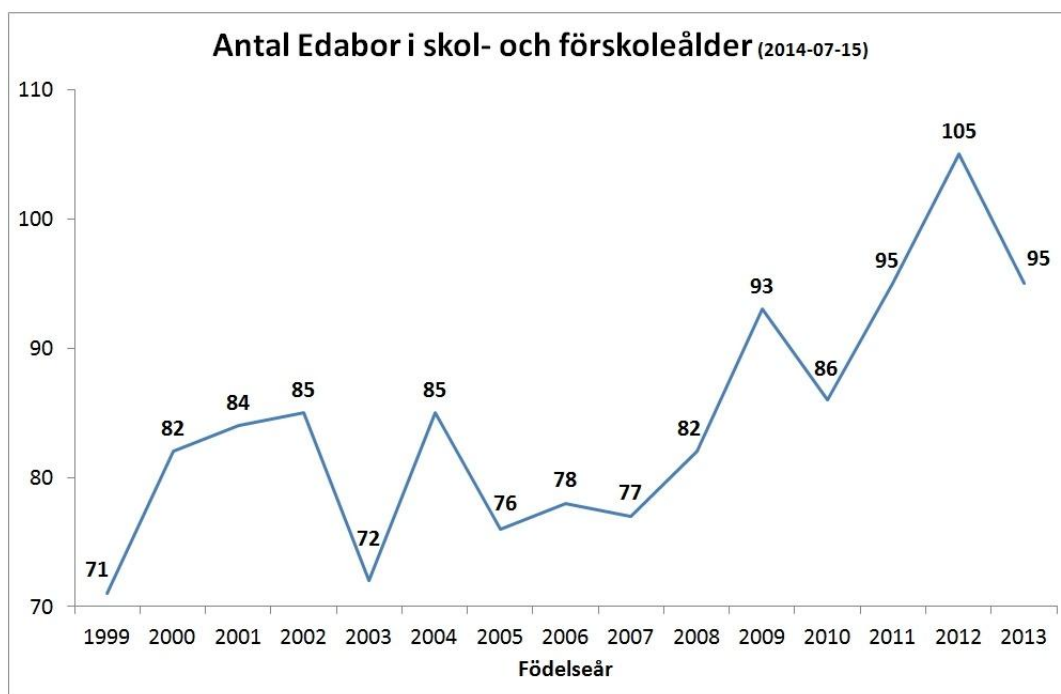

Bertil Börjeson arbetar som produktchef inom Ramirent AB.

Bertil flyttade till Skillingmark 2009 och blev året efter aktiv fritidspolitiker i Eda.

Bertil tycker lokalpolitik är så stimulerande att han bestämt sig för att börja jobba deltid i höst för att kunna engagera sig ytterligare i politiken efter valet 2014.

Låt eleverna få arbetsro i skolan!

De senaste fyra åren har präglats av oro inom skolans värld. I budgettider har än det ena och än det andra partiet kommit med nedläggningsförslag av förskolor, skolor och stadier. Stor oro har spridits bland dem som skulle ha drabbats. Hela Edas Lista har med stöd av protesterande elever och föräldrar lyckats stoppa dessa förslag. Tack för Er hjälp!

Ett av de vanligaste argumenten för att lägga ner har varit minskande elevantal. Men det är inte sant. Diagrammet visar hur elevantalen de kommande åren ökar i skolorna. Det föds mycket barn och det flyttar in många barnfamiljer. Fram till den 15 juli i år har det redan fötts 58 barn i Eda kommun.

Hela Edas Lista har sagt nej till det återkommande förslaget att alla högstadieselever ska gå i en skola med tre klasser i varje årskurs. En del elever skulle få åka buss för långa sträckor. Vi vill att eleverna ska hinna med både läxor och fritidsaktiviteter och dessutom få tillräckligt med sömn. En annan anledning är att det inte är praktiskt möjligt. Tre klasser med 26 elever i varje blir 78 elever. Men hur fungerar det med de årskullar som har 93, 95 och 105 barn. Eda kommun har inte råd med omfattande om- och tillbyggnad på Gunnarsbyskolan. Högstadiet i Koppom ska vara kvar!

Mellanstadiet i Åmotfors och 4/5:an i Adolfsfors har också varit hotade. Hela Edas Lista har jobbat mycket aktivt under mandatperioden för att dessa ska få vara kvar. Det har lyckats hittills.

Förskolan Droppen var hotad men kunde i stället utökas till två avdelningar som har ett bra samarbete med fritids. Nu är det ett rejält tryck på förskoleplatser. Kommunen har byggt en ny förskola i Koppom som invigs i höst. Kölabygdens Uppväxtcenter har byggt en ny avdelning som kommunen hyr. Näst på tur är Charlottenberg som ska få en ny förskola.

Med det elevunderlag som finns ska politikerna låta elever, personal och föräldrar få arbetsro i skolan. De kommande 10 åren blir det inte tal om nedläggningar. I stället gäller det att utveckla skolan och följa med i den snabba teknikutvecklingen.

Låt hela Eda leva!

En levande landsbygd påverkar mycket, ja nästan allting!
Folk lockas hit. Närhet till skolor och barnomsorg är viktig.
De skolor vi har, ska vi ha kvar!

Adolfsfors skola har hotats av nedläggning många gånger. Varför?, kan man fråga sig. Den har visat bra resultat, är lagom stor och har en härlig miljö. Eleverna är rädda om sin skola och föräldrarna engagerar sig. Den ekonomiska föreningen har byggt nya lokaler för barnomsorg som invigs i september.

Hela Edas Lista vill behålla kommunens två högstadieskolor. Det kan inte vara försvarbart att "fösa" ihop alla elever i en skola. Man skulle i så fall vara tvungen att både bygga om och bygga till en relativt ny skola.

Mellanstadierna i Adolfsfors och Åmotfors ska också finnas kvar.
Mindre enheter - färre problem!

Musikskolan - ett måste!

Musikskolan ska naturligtvis vara kvar. Den är ett kulturarv att förvalta. Musik är lika viktigt som andra ämnen. Det främjar kreativt tänkande. Musikskolan utbildar för ett eventuellt framtida yrke som inte går att få utan den.

Eda kommuns attraktionsnivå sjunker om det inte finns en musikskola och en stor del av kulturlivet försvinner. Det är viktigt att det finns olika fritidsaktiviteter.

40 år som politiker

Jag har nu varit politiker i 40 år och brinner ännu för det som jag anser vara viktigt:

- Värna om det som är bra
- En Levande landsbygd
- Kärleken till medmänniskan och den enskilde individen
- Ge stöd till den som behöver

Personliga egenskaper som väger tungt i de flesta sammanhang:

- ärlighet
- ödmjukhet
- tolerans
- lojalitet

Kandidat 4

Birgitta Olsson är en inflyttad värmlänning som bott i Åmotfors sen mitten av 60-talet. Familjen, som växer, består nu av man, tre vuxna barn och fem barnbarn.

Efter studier, mestadels i Linköping, har Birgitta ägnat sig åt ungdomsverksamhet, bl.a. inom 4H-rörelsen.

Birgitta blev mycket glad när Gärdes-skolan i Åmotfors erbjöd henne arbete. Det var hela tiden roligt att gå till jobbet.

- Det är en förmån att få arbeta med barn och ungdomar. Då lär man sig mycket av varandra.

Inget försörjningsstöd i Eda

Hela Edas Lista har i många år försökt få bort försörjningsstödet för politiker. Avgångna kommunalråd har utan krav på motprestation kunnat få politikerpension fram till sin 65-årsdag.

Under en period i slutet av 1990-talet och början av 2000-talet lyckades HEL få bort den så kallade visstidspensionen. Men 2001 beslutade C och S om att återinföra politikerpensionen igen.

Alltsedan dess, i 13 långa år, har Hela Edas Lista försökt få bort denna otidsenliga förmån. Varför ska skattebetalarna försörja en politiker som i stället borde söka jobb som alla andra.

I maj 2010 trodde vi att vi hade lyckats. I partitopparnas frånavaro beslutade kommunfullmäktige att avskaffa politikerpensionen med röstsiffrorna 15 - 13. På nästa fullmäktigemöte i juni 2010 var de andra partiernas ledare på plats. Partipiskan kunde vina. Det tidigare beslutet ogiltigförklarades och politikerpensionen inte bara återinfördes. Fribeloppet höjdes, dvs. det går att tjäna mer utan att försörjningsstödet minskas. Tycker du att det är rätt att Eda kommun betalar ut sammanträdesarvode utan att visstidspensionen minskas med motsvarande belopp?

I år hoppas vi att det är tredje gången gillt. Att det äntligen har lyckats. På Eda kommunfullmäktige den 28 maj blev det beslutat om en förändring. I stället för politikerpension så får framtida kommunalråd en omställningsersättning för att kunna hitta ett nytt jobb. Varje år i uppdraget som kommunalråd ger ett omställningsstöd i tre månader. Ekonomiskt omställningsstöd kan ges i maximalt 3 år. De två första åren med 85% av tidigare lön och det tredje året med 60% av lönen.

Hela Edas Lista förväntar oss att både det förra kommunalrådet (s) och det nuvarande kommunalrådet (c) anpassar sig efter de nya reglerna och avstår från sitt försörjningsstöd till förmån för den nya omställningsersättningen. Edas skattebetalare förtjänar att få ett tydligt besked före valet.

Utveckla Eda kommun!

Jag har varit aktiv inom politiken i Eda de senaste 6 åren. Mina hjärtefrågor är skola och barnomsorg. Det är frågor som jag jobbar hårt för, under den senaste mandatperioden som vice ordförande i bildningsutskottet.

Min ambition och filosofi är att man ska kunna bo och leva i hela kommunen med en levande landsbygd. Därav värnar jag om att vi ska kunna ha barnomsorg och skola så nära som möjligt och på de tider som passar oss föräldrar. Jag är stolt över våra skolor och vet att även våra "små skolor" funkar mycket bra, då jag själv har mina barn i Adolfsfors skola.

En annan sak som ligger mig varmt om hjärtat är att få till en attraktiv kommun där vi kan få våra barn att stanna och bilda bo. Samt att vi ska kunna locka flertalet av de som jobbar på våra stora arbetsplatser i kommunen att flytta hit. Men detta kräver förutsättningar som Eda kommun har att ta tag i och då gäller stora prioriteringar på boende och förutsättningar till ett bra friluftsliv. Vi har en unik kommun med stora potentiella möjligheter med anläggningar som Valfjället och Noresund för att nämna några.

Jag kommer att fortsätta verka för att utveckla denna vackra kommun i motsats till de senaste årens nedskärningar. Enda sättet att få in mer pengar till skola, vård och omsorg är att vi blir fler invånare och på det viset får in mer pengar till kommunens kassa.

En förutsättning för att kunna bo och leva på landsbygden samt ha skolor och företag kvar är att vi har ett fungerande fibernät över hela kommunen. Detta är något som Eda kommun nu satsar på tillsammans med fiberföreningar runt om i kommunen. Det beslutades i full politisk enighet.

När det gäller skolan har vi stora ambitioner om att få till en större IT-satsning så att alla elever får tillgång till egen dator/platta. Men för att detta ska vara genomförbart så är bredband A och O. Ambitionen är att vi ska börja satsa på de äldre eleverna och sen gå neråt i klasserna för att till slut ha en dator till varje elev.

De hjälpmedel som finns inom IT har stor betydelse för de barn som har lite svårare att lära in eller har diagnoser och som behöver extra resurser.

Vi måste tänka framåt inom alla områden och se möjligheter att våga satsa på ny och modern teknik som kan förbättra våra medborgares tillvaro.

Kandidat 5

Bo-Inge Nilsson från Charlottenberg bor nu i Adolfsfors med sina 2 barn.

Bo-Inge arbetar som arbetsledare på Infranord AB, tidigare Banverket. Han har flera förtroendeuppdrag inom fackföreningen Seko. Det tyngsta är som styrelseledamot i LO-distriktet i Örebro och Värmland.

Bo-Inge är en politiker på vänsterkanten som jobbar för ett rättvist och jämställt samhälle där alla ska ha samma förutsättningar. Han har lagt ner stor energi och engagemang för att driva dessa frågor under 15 aktiva år inom arbetarrörelsen.

Fritiden ägnas åt barnen som är aktiva inom kommunens fina idrottsliv.

Bo-Inge är ordförande i Torgilsruds jaktvårdsområde.

Demensboendet i Koppom utökas

På torsdagen invigdes den nya avdelningen för demensboende på Hiernegården i Koppom. Fem korttidsplatser och åtta vårdplatser har skapats när man renoverat delar av lokalerna. I vår ska också utemiljön rustas upp likt den Sinnenas trädgård som finns på Petersborg i Charlottenberg.

– För oss som jobbar i Koppom är detta en glädjens dag ska ni veta, för nu är hela huset öppet, sa Catarina Rydén, områdeschef, på invigningen.

– Det här har jag kämpat länge för att det ska ske, sa Hans Nilsson (HEL) som kom med förslaget om demensboendet i början av året.

ur Arvika Nyheter 2011-11-18

Budget 2010

Den största enskilda besparingen som föreslås i socialdemokraternas budget är en minskning av antalet platser inom kommunens särskilda boende för äldre i Koppom. Genom att ta bort fem platser på Hiernegården och tre platser på demensboendet Kvarnbacken kan man dra in drygt 5 heltidstjänster och spara 2,3 miljoner kronor.

Hela Edas Lista motsätter sig förslaget eftersom det inte går att genomföra, men blir nedröstade av de andra partierna.

Årsredovisning 2010

"Platsbrist uppstod när Hiernegården och Kvarnbacken med sammanlagt 21 platser slogs samman till en enhet med 13 platser. Sammanslagningen gick inte att genomföra fullt ut eftersom det saknades platser för dem som måste flytta till andra boenden."

Budget 2011

Hela Edas Lista föreslår i sitt budgetförslag att demensboendet i Koppom ska återställas. Budgetförslaget blir nedröstat av de andra partierna.

2011-01-14

Två artiklar i Arvika Nyheter. Den ena berättar att kommunen inte vet vad de tomma lokalerna ska användas till när sammanslagningen verkställs. I den andra beskrivs bristen på demensplatser och risken för att Socialstyrelsen kan döma Eda kommun att betala en sanktionsavgift om någon inte får hjälp inom rimlig tid.

2011-01-25

Hela Edas Lista lämnar in en motion om att öppna demensboende i 8 lägenheter i Koppom. Vi tycker att det är självklart att vårdlokaler ska användas till vård.

2011-11-17

Motionen gick igenom och det utökade demensboendet invigs på Hiernegården.

Lyssna på folks åsikter

Det är två områden som är viktigast för mig inom politiken.

Det ena är vikten av att se hur kommunen kan utvecklas i stället för att avveckla. Detta innebär allt från att behålla bygdeskolor till fungerande buskommunikationer, till att utveckla de naturliga tillgångar kommunen har.

Om inte kommunen framledes ska förtvina med allt högre kostnader och färre invånare - och därmed minskad service på landsbygden och minskat skatteunderlag, så behöver vi lyfta det vi har för att få ungdomarna att stanna, barnfamiljer att flytta hit och turister att besöka oss och bo här.

Det har varit intensiva diskussioner runt Valfjället, Morokulien och golfbanan på Noresund, inte bara inom Hela Edas Lista, utan i hela kommunen. Valfjället har länge varit som en het potatis. Jag varit runt med kommunens utvecklingsberedning och pratat med massor av folk. Det är tydligt att de som vill ha Valfjället kvar och utveckla det är betydligt fler än de som tycker att det kostar för mycket. Valfjällets styrelse och även HEL:s ekonomiskt mycket försiktiga kommunstyrelseledamöter ser nu möjligheten att få Valfjället att bli lönsamt genom genomtänkta investeringar.

Även Morokulien borde gå att göra till en mer lönsam kommunal verksamhet. Det är inte bara en turistbyrå, som fungerar som en aktiv reklampelare för Edas natur och attraktioner, utan där finns också grensetjensten. Dessutom är Morokulien, som firar 100 år i år, världens äldsta fredspark. Detta är ett faktum som andra länder gör mycket större väsen av än vi själva. Borde vi inte mer effektivt kunna slå mynt av detta?

Det andra området som är viktigt för mig inom politiken är demokrati och att man lyssnar på folk. Här tror jag Hela Edas Lista ligger före de andra partierna. HEL har en historia av att lyssna på folk och har tydligt tagit ställning till öppenhet och möjligheten att påverka, särskilt kanske den senaste mandatperioden.

Hela Edas Lista är lyssnar på folk först och ta beslut sedan. Vi lyssnar även på varandra inom partiet och diskussionerna blir ofta både kreativa och konstruktiva, då olika meningar, synvinklar och olika sorters kunskap tillsammans ger en vettig helhetsbild. Hoppas det fortsätter så!

Mia

Kandidat 6

Mia Nerander, med anor från Köla, har bott i Koppom i snart 20 år och arbetar som konstnär.

Mia har karate som fritidsintresse. Hon har varit med och startat Koppoms Konstnärsförening.

Mia är intresserad av existentiella frågor; hur vi människor fungerar, psykologisk motivation och andlig drivkraft.

Hela Edas Lista arbetar för:

- en fortsatt satsning på fiberutbyggnad.
- att kommunens pengar i första hand satsas på barnomsorg, skola och äldreomsorg.
- en effektiv kommunal organisation genom bättre samordning och kompetensutveckling.
- minskade löneklyftor. Eda kommun ska inte ha för höga chefslöner.
- att kommunen inte ska betala dubbla ersättningar till politiker.
- att satsa på bättre kommunikationer inom kommunen.
- att minska gränshindren mellan Sverige och Norge.
- ökad öppenhet inför politiska beslut.
- att det byggs fler billiga lägenheter där det finns behov, främst i Charlottenberg.

Skola och barnomsorg

- att bygga en ny förskola i Charlottenberg
- valfrihet och närhet i barnomsorgen.
- att bevara mellanstadieskolorna i Adolfsfors och Åmotfors.
- att behålla båda högstadieskolorna i kommunen.
- ökad samordning mellan högstadieskolorna
- att satsa på fler datorer i skolan.
- att stödja lokala initiativ och föräldraengagemang inom skola och barnomsorg.
- att musikskolan ska finnas kvar.

Vård och omsorg

- en värdig äldreomsorg.
- att det ska finnas tre vårdcentraler med läkare i Eda. Innan det sker är ett minimikrav att provtagning ska finnas i Charlottenberg, Koppom och Åmotfors.
- att satsa på fler platser med mer personal för äldreboende och demens.
- vårdhundar inom äldreomsorgen.
- aktivitetspeng till alla över 75 år.
- minimera antalet delade turer
- tidiga insatser för både barn, ungdomar och vuxna som riskerar att fara illa.

Kultur och fritid

- att bevara folkbiblioteken.
- att skapa en gemensam föreningsservice.
- fritidsverksamhet i hela kommunen.

Företagande

- att Eda kommun ska underlätta för företagen genom
  - regelförenklingar
  - snabbare handläggningstider
  - ökad transparens.
- att Eda kommun i högre grad ska ställa miljökrav vid upphandlingar.
- att Eda kommun ska vara en samarbetspartner för företagen inte en konkurrent.

13 av Hela Edas Listas 28 kandidater när valsedelns presenterade vid pressträffen den 29 april.

VAL TILL KOMMUNFULLMÄKTIGE

Hela Edas Lista

Du kan personrösta genom att sätta ett kryss för den kandidat du helst vill ska bli vald eller genom att skriva till ett namn på valsedeln. Om du skriver flera namn får den överst tillskrivna kandidaten din personröst.

1. Hans Nilsson, civilingenjör industriell ekonomi, släktforskare, Söpple, Koppom
2. Kari Andersson, säljare, Lässerud
3. Bertil Börjeson, produktchef, Gunnerud
4. Birgitta Olsson, bildningsutskottet, Åmotfors
5. Bo-Inge Nilsson, signaltekniker, styrelseledamot LO-distriktet Örebro och Värmland, Adolfsfors
6. Mia Nerander, konstnär, Koppom
7. Arne Persson, entreprenör, Mellbyn
8. Carola Persson, handelsanställd, Åmotfors
9. Björn Källman, Charlottenberg
10. Karin Mörk, foreningsleder grenseklubben, Åmotfors
11. Jan Silverås, vårdstuderande, Charlottenberg
12. Kristina Wang, omsorgsarbeider, Charlottenberg
13. Mats Olsson, ordningsvakt, Holmsrud
14. Kamran Kashani, boendestödare, Åmotfors
15. Åsa Kutt, f.d. undersköterska, Gunnerud
16. Bo Lehresjön, kulturarbetare, Lersjön
17. Kurt Emtman, fiske- och naturguide, Sundshagen
18. Margaretha Persson, Åmotfors
19. Per-Magnus Andersson, åkerägare, Lerot
20. Tomas Olsson, metallarbetare, Meskerud, Koppom
21. Anna-Karin Lindqvist, Lerot
22. Peter Lundaby, lastbilsmechaniker, Älgstad
23. Mattias Lindgren, rörmokare, Gunnerud
24. Hans Petter Hansen, pensionär, Adolfsfors
25. Tony Persson, entreprenör, Nolby
26. Tage Kutt, pensionär, Gunnerud
27. Arvid Andersen, f.d. sjöman, Åmotfors
28. Köla-Inge Lindqvist, pensionär, Mellbyn

Eda
0160-09188

Vårdcentralerna som försvann

Landstingets tjänstemän föreslog att Koppoms vårdcentral skulle läggas ner och vårdcentralen i Åmotfors göras om till filial. Järnskogs församlingshem var fyllt till bristningsgränsen när Hela Edas Lista och PRO bjöd in politiker, tjänstemän och allmänheten till möte i maj 2011. Det var så fullt att de som kom sent fick plats ute i kapprummet. Till och med Edas kommunalråd (c) nöjde sig med en plats i garderoben.

Ingen av landstingets tjänstemän kunde/ville komma och motivera sitt förslag. Bra fem landstingspolitiker var på plats; tre från M, en från S och sjukvårdspartiets utskottsordförande.

Ett löfte var att Koppom från och med januari 2012 skulle få en distriktssköterskemottagning om det blev ett beslut att lägga ner vårdcentralen. Det skulle även bli mycket bättre bussförbindelser att ta sig in till vårdcentralen i Charlottenberg.

Trots alla våra argument om att vårdcentralerna skulle vara kvar, fattade landstinget beslut om nedläggning. Förändringen (läs försämringen) av vården i Eda beräknades spara in 800 000 kr för landstinget. 2012 höjdes landstingsskatten med 45 öre. Det gav omkring 200 miljoner. 5 miljoner kronor av skattehöjningen kom från Edaborna.

Apoteket i Koppom försvann. Vårdcentralen las ner. Men det kom ingen distriktssköterska.

Resultatet av landstingets sjukvårdspolitik i Eda tre år efter beslutet:

- Det finns ett apotek kvar i Eda. Det ligger på köpcentret långt ifrån vårdcentralen i Charlottenberg. Köerna kan vara långa.
- Vårdcentralerna i Koppom och Åmotfors har stängts.
- Distriktssköterskemottagningen i Koppom öppnades i maj 2014. Den har öppet på fredagar men kan bara lägga om sår och ta blodtryck. Provtagning görs ej.
- Många äldre som bor i Koppomstrakten, står i bostadskö i Arvika för att få nära till en fungerande sjukvård.
- Det är svårt att komma fram på vårdcentralens telefontid.

Som Edabo är det lätt att förstå varför Värmland ifjol rasade från plats 8 till plats 13 på rankingen av hur bra landstingens sjukvård är. Trots skattehöjning så får landsbygden en allt sämre vård.

Hela Edas Lista kommer aldrig att sitta kvar i kapprummet när det finns möjlighet att påverka.

Det stora sveket av landstinget

Kommer ni ihåg hur han skrev i sin insändare i VF (2011-05-13) den moderate landstingspolitikern som bor i Charlottenberg?

"Vårdcentralslösningen gör de flesta nöjda"

"Enligt förslaget för vårdcentralerna i Eda kommun ska det finnas en vårdcentral i Charlottenberg, en filial i Åmotfors medan Koppoms vårdcentral läggs ner. Förslaget berör hela Edas befolkning. Min åsikt är att det innebär en hållbar utveckling och god vård och service till alla invånare i Eda Kommun."

"Vid ett genomförande enligt förslaget kommer innevånarnas möjligheter att nå vårdcentralen i Charlottenberg, eller filialen i Åmotfors att finnas såsom nu och i framtiden."

Hela Edas Lista har frågat chefen för Eda vårdcentral;
Hur blir det med filialen i Åmotfors?

- Det blir ingen filial. Det blir en distriktssköterskemottagning som öppnar i september/oktober. Den kommer att ha samma uppgifter som i Koppom, dvs lägga om sår och kontrollera blodtryck. Provtagning kommer bara att kunna ske i Charlottenberg.

Hela Edas Lista frågade förre distriktsläkaren i Koppom, Anders Överby:
Var det så här det var tänkt att bli när vårdcentralerna las ner?

- Nej. Det skulle vara en distriktssköterskemottagning med provtagning i Koppom. En filial med läkarmottagning, distriktssköterskemottagning med provtagning några dagar i veckan i Åmotfors.

Såsom nu och i framtiden?

Hela Edas Lista och förmodligen de flesta av Edas invånare känner sig grundlurade av landstinget, landstingspolitikerna och av de styrande Edapolitikerna som inte kraftfullt stod upp för Edas intressen.

Hela Edas Lista kräver att provtagning ska finnas i både Charlottenberg, Åmotfors och Koppom. Nuvarande situation är helt ohållbar för de Edabor som behöver lämna prover.

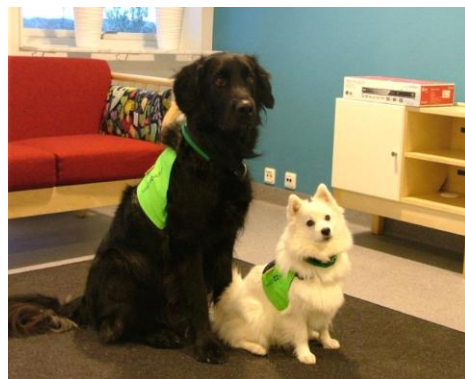

Inför vårdhundsteam i Eda kommun

Efter år av neddragningar och besparingar är det dags att se över vilken kvalitet som finns kvar i verksamheterna.

Hela Edas Lista har lämnat in en motion om att införa vårdhundsteam. Erfarenheter från andra kommuner visar att det finns många goda exempel på hur de ökar livskvaliteten för patienterna.

Hundar och katter har länge funnits som sällskapsdjur på vissa vårdboenden. Nytt sen några år tillbaka är att hundar och förare utbildas till vårdhundsteam. En vårdhund har valts ut i ett praktiskt test innan den tränas tillsammans med sin förare. I Sverige finns det omkring 100 vårdhundsteam i ett 50-tal kommuner. Uppsala, en av pionjärerna på området, har fem vårdhundar.

Inez och Laban arbetar som vårdhundar i Stenungsund.
(Foto - Stefan Vikström)

Ett oavvisligt krav på vårdhunden är att den med orubblig trygghet klarar möten även med människor som exempelvis har ett yvigt rörelsemönster eller uppvisar andra ovanliga beteenden. Hunden ska verkligen tycka om att möta nya människor och spontant ta kontakt på ett balanserat sätt. Hunden ska ha ett naturligt intresse för kontakt med patienterna. Framförallt ska vårdhunden - alltid! - vara trygg, förutsägbar och pålitlig (Vårdhundskolan, 2012).

Patienten kan träna följande funktioner med vårdhunden:

- Minnesträning
- Kommunikation och språk
- Problemlösningsförmåga
- Ökat välbefinnande och självkänsla
- Socialt engagemang
- Fokus och koncentration
- Balans och muskelstyrka
- Finmotorik, greppförmåga, precision och förflyttning

Resultatet blir en ökad livskvalitet. Behovet av lugnande medicin vid oro och ångest sjunker vilket i sin tur minskar oönskade bieffekter av läkemedel, som fallolyckor.

Förutom träning av funktionsförmågor går träningen ut på att minska oro, dämpa agitation, minska nedstämdhet och förebygga depression (Vårdhundskolan, 2012).

Vi tror att demensvården är ett lämpligt område att börja med. Erfarenheter från andra kommuner visar att träning med vårdhundar även gett goda resultat för strokepatienter, för personer med psykisk ohälsa, inom handikappsomsorgen och för vård i livets slutskede.

Vi hoppas att det finns hundägare som är intresserad av att utbilda sig och sin hund till ett vårdhundsteam.

En bra väg gör avstånden kortare

Det är kanske för att jag bott och verkat hela livet på landsbygden som den ligger varmt om hjärtat och därför önskar man ju att det skall finnas tillgång någon form av service även där.

Till detta hör ju skolor mm. Bra kommunikationer är jätteviktiga för en bra väg gör avstånden kortare!

Även företagsklimatet är jätteviktigt i en Kommun som Eda som har hamnat på jumboplats i dom senaste undersökningarna vilket bidrar till negativ reklam för Kommunen.

Därför måste vi skapa positiva förutsättningar både för boende och företag vilket kan göra Eda till en toppenkommun.

Arne Persson

Kandidat 7

Arne Persson från Mellbyn har lång erfarenhet av Eda politiken.

Många i Eda har med stort förtroende anlitat Arne för jobb med grävmaskin eller skogsmaskin. Han är en av de som är uppe tidiga vintermorgnar och plogar snö, så att vi andra tar oss till jobbet i tid.

I ridhuset lär ungdomar sig att ta ansvar

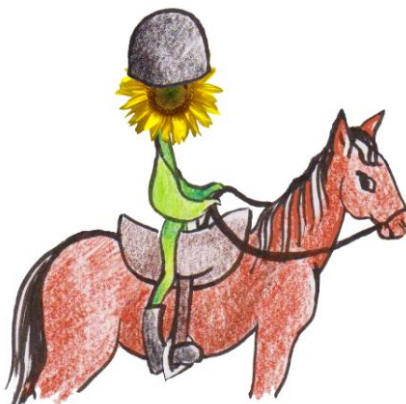
Ridhuset på Norra Mon har ett stort värde för Eda kommun. Ridning handlar inte bara om att ha kul och rida, utan barnen och ungdomarna lär sig även att ta ansvar för en häst och sköta om den. De får även lära sig regler och att ta hänsyn till de andra ryttarna i gruppen. Ridning är en farlig sport så reglerna är strikta.

När barnen rider måste de lära sig att samspela med hästen. Bli ett med hästen och fungera tillsammans. Barn som får vara mycket med djur och får lära sig att ta ansvar blir oftast lugna och harmoniska.

Det är viktigt att behålla de skolor som finns. Det får inte bli för långa resor på farliga vägar. För stora klasser i skolan är inte bra för barnen.

Det behöver finnas ett varierat utbud av fritidsaktiviteter för att få nya invånare som vill flytta till landsbygden.

Bevara landsbygden och ta hand om våra unga och gamla.

Kandidat 8

Carola Persson, en trebarnsmor från Åmotfors, har delat med sig av sitt hästintresse till sina döttrar.

Carola är mångsysslare med jobb inom handeln, vården och familjens åkeri.

Hela Edas Lista påverkar med motioner

Hela Edas Lista har under den senaste mandatperioden befunnit sig i opposition. Ett sätt för oppositionspolitiker att påverka politiken är att skriva motioner. Bland de av Hela Edas Listas motioner som gett resultat kan nämnas:

1) Öppna demensboende i 8 lägenheter på Kvarnbacken i Koppom

Resultatet av motionen finns att läsa om på sidan 14.

2) Inför en mutpolicy i Eda kommun för att förhindra olaglig påverkan.

Det blir allt vanligare med stora rubriker i massmedia om mutanklagelser mot tjänstemän och politiker som utnyttjar sin ställning för egen vinning. Det kan handla om låta sig påverkas genom att ta emot gåvor, förmåner och tjänster. Personlig vänskap och släktskap kan också leda till att personer och företag ges otillåtna fördelar. **Det är naturligtvis helt olämpligt för en chef att anställa nära släktingar.**

Det är viktigt att Eda kommun visar en nolltolerans mot mutbrott. Ingen kommuninvånare eller företag ska behöva tvivla på att deras sak behandlas på ett opartiskt och korrekt sätt.

Rutiner då korruptionsbrott misstänks eller upptäcks

Om du har frågor om vad som är en otillbörlig förmån eller gåva eller har fått ett erbjudande av någon utomstående ska du ta upp detta med din närmaste chef, som därefter kan föreslå åtgärder.

Misstänker du som anställd att någon inom kommunen är utsatt för/tackar ja till muta, ska du anmäla detta till närmaste chef, eller dennes chef.

Utdrag ur Policy mot muta och bestickning antagen av Eda kommunfullmäktige 2014-02-26

3) Radiosändningar från kommunfullmäktige

Hela Edas Lista arbetar för ökad öppenheten i Edapolitiken. Det är viktigt att Edaborna så tidigt som möjligt kan ta del av förslag som behandlas. Den som berörs av ett förslag ska ha möjlighet att komma med sina synpunkter innan beslut fattas. Det ska också vara möjligt att följa diskussionerna när fullmäktige tar beslut.

HELs motion om radiosändningar ledde till en provperiod då kommunfullmäktiges sammanträden kunde höras på Radio CG. Senare beslutades att alla fullmäktiges sammanträden spelas in och ljudfiler läggs ut på Eda kommuns hemsida.

4) Beräkna tiden för sammanträden per påbörjad halvtimme istället för timme.

Tidigare kunde politiker få betalt för en hel timme även om de bara arbetade 5 minuter av den timmen. Efter att Hela Edas Lista motion antogs gäller samma regler för politiker som för kommunens övriga anställda. Ersättningen räknas per påbörjad halvtimme.

Behöver Eda fritidsanläggningar?

Det är viktigt med en bra äldrevård, skola och barnomsorg men det räcker inte. Det måste finnas något mer för att folk ska vilja bo i Eda. Något vettigt att göra på fritiden. Eda kommun driver ett antal fritidsanläggningar; sporthallar, ishall, ridhus, motionsspår, konstgräsplan och skyttehall.

Alla anläggningarna kostar pengar. Inte en enda bär sina egna kostnader. Det är en satsning som vi valt att göra ändå. Utan fritidsanläggningar är inte Eda kommun ett attraktivt ställe att bo på. Kommunen behöver kunna erbjuda sina invånare ett varierat utbud av fritidsaktiviteter både sommar som vinter.

Det går inte att ställa fritidsanläggningarna mot varandra. Alla behövs, men det finns två anläggningar som borde bära sina kostnader själva. Det är Valfjället och golfbanan. De är unika eftersom de även lockar besökare som inte bor i Eda.

Valfjället har fått stora rubriker på sistone. Bolaget går med förlust. En miljon i snitt de senaste fem åren. Kostnaden för en skidbacke som drivs i ett aktiebolag blir tydligare än för en anläggning som är en del av fritidsbudgeten. Kommunen har behandlat symptomen istället för orsaken och stoppat in pengar för att driva verksamheten vidare.

En del säger "sälj Valfjället" eller "lägg ner Valfjället för vi behöver pengarna till skola, vård och omsorg". De kommunala verksamheterna har haft betydligt större underskott än att den miljonen som sparas om vi lägger ner Valfjället. Det har varit intressenter här och tittat på Valfjället, men det har inte resulterat i vare sig investeringar eller köp. När det gäller köpare av en skidanläggning måste man se till att hitta seriösa och långsiktiga ägare. Resultatet av Hagfors kommuns försäljning av Värmullsåsen förskräcker.

I stället bör vi ta reda på orsaken till underskotten. Vad har de skidanläggningar som går ihop som inte Valfjället har? Det finns ingen bättre skidbacke längre söderut i Sverige än Valfjället. De anläggningar som går med vinst har ett boende i direkt anslutning till backen.

För att nå dit så krävs det investeringar. Kommunen har beslutat om att bygga ut vatten och avlopp för 5 mkr i Valfjället. Det finansieras genom anslutningsavgifter och kostar inte kommunen något. Bl.a. kommer en privat entreprenör att bygga timmerstugor i direkt anslutning till backen.

Kommunen går i borgen för ett lån på 3,4 mkr för att Valfjället ska kunna skapa boende nära backen. En offentlig upphandling av villavagnar pågår. Förhoppningsvis är allt på plats när backen öppnar i december i år. Satsningen kommer att öka liftkortsförsäljningen och förbättra resultatet.

Nästa steg är att göra Valfjället till en året runt anläggning. I närheten finns en fantastisk natur, fiske, vandringsleder, fina svamp- och bärmarker samt en av Sveriges vackraste golfbanor.

Alla Edas fritidsanläggningar behövs för att skapa en attraktiv kommun!

Kandidat 9

Björn Källman driver tillsammans med en kompanjon Källmans konditori i Charlottenberg.

Björn åker gärna längdskidor och paddlar kajak.

Björn har varit aktiv i Hela Edas Lista sen 2006 och har skolan som sitt stora intresse i politiken.

Mitt inntrykk av Eda kommune

Da vi flyttet til Eda så var vårt første inntrykk naturen, ro og harmoni. Etterhvert fikk vi kjennskap med sykeomsorgen, de gamle's service og boende da jeg meldte meg in i Røde Kors og PRO.

Etterhvert har vi fulgt med utviklingen i Eda. Jeg var leder i PRO i 4 år og hadde samtidig med trafiksikkerheten i Åmotfors å gjøre. Da får man jo se litt av hvert som det trengs å jobbe med. Det jeg tenker mest på er jo sjukvården/helsetilbud, skoler, arbeidsplasser og service.

Eda er en kommune som er stor, sett til grunnflaten, og har lange veier til både sjukvård, skoler og service. Etterhvert så har det kommet mange yngre generasjoner til, og med barn som har krav på sine skoler. Om skoler blir nedlagt, hvordan skal det da bli?

Det vi alle ønsker oss er; beholde skolene, 3 vårdcentraler og 3 apotek. Alle, både gamle og unge har krav på en verdig sjukvård, skoler og service. Arbeidsplasser er det også litt dårligt med, men med litt samarbeide så skal nok alt bli bra.

Eda har en vakker natur med turløyper. På Tallmoen er det en fin stue med grillplass. La oss benytte oss av dette og arbeide for samme sak.

Det som nye innflyttere er redd for, er hvordan vår fremtid skal bli for alle aldersgrupper. Skal vi få en trygg alderdom? Vi innflyttere er villige til å arbeide for denne tryggheten. Sammen er vi sterke!

Karin Marie Mørk

Kandidat 10

Karin Mørk er født og oppvokst i Tønsberg. Hun bodde 25 år i Larvik før flytten till Åmotfors i Sverige.

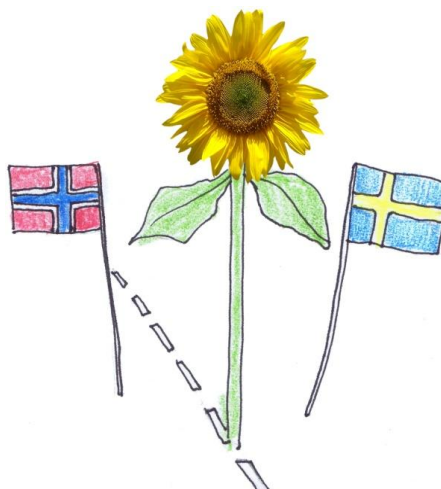
Karin har vært 12 år på sjøen og arbeidet. På land har hun hatt mest servicearbeide i butikk og servering.

Karin har alltid drevet med foreningsliv. I Sverige har det vært PRO, Røde Kors og nå er hun leder i Norske Grenseklubben.

Nordmenn i Eda etter alder

Den 15 juli 2014 bodde 1498 nordmenn i Eda:

<u>Alder</u>	<u>Antall</u>
0 - 6 år	74 stk
7 - 15 år	113 stk
16 - 29 år	200 stk
31 - 50 år	352 stk
51 - 64 år	346 stk
65 - 96 år	413 stk

Nordmenn har rett till å stemme!

I Eda kommune bor det ca 1500 norske statsborgere. Mange vet faktisk ikke at de også har rett til å stemme i kommunevalget nå i høst. Ta sjansen. Hela Edas Lista har fire nordmenn blant sine kandidater.

Ofte når en familie bestemmer seg for å flytte utenlands er det flere ting som er viktige. Som f.eks: Arbeidsplasser, barnehage, skole, helsetilbudet, språket/kommunikasjon, o.l.

Jeg syns det er viktig at alle tettstedene i kommunen har de samme tilbudene, dette for at så mange som mulig også kan bosette seg i mer landlige omgivelser om de ønsker dette. Det bør finnes barnehager og barneskoler i nærheten, men det skal også være en rett til å bestemme om en vil benytte seg av dette, eller om barnet skal ha en plass på en av de andre tilbudene i kommunen.

Selv har jeg under 3 år tidligere, hatt en datter som flyttet til meg her i Charlottenberg. Hun ønsket selv å undersøke om det var mulig for henne å gå på skole i Norge, og tok kontakt med kommunen om dette. De så ikke dette som vanskelig, og de tok selv kontakt med Eidskog Ungdomskole og ordnet med overgangen. Vi måtte selv sørge seg for at hun kom seg tur/retur Magnor, men derfra fikk hun buss-kort, og alle forsikringer som gjelder for barn i skole.

Når det gjelder helsetilbudet, syns jeg det er en skam at det bare er Charlottenberg som har ett legesenter. Vi bor i en langstrakt kommune, det er langt mellom tettstedene, og tilbudet er elendig. Med så mange innbyggere, bør det være ett tilbud til alle!! Og da mener jeg også at det skal til en hver tid være en lege, en disktrihtsykepleier og ett apotek i tilknytning til sykehjemmene.

Vi må bli flinkere til å opplyse våre innbyggere om at Morokulien Infocenter finnes. Der jobbes det på tvers av grensene, både når det gjelder kultur, informasjon om skatter/avgifter, og generelle spørsmål, som f.eks Försäkringskassan/NAV, de hjelper til med spørsmål om Skatteverket og andre instanser man kanskje trenger å ta kontakt med.

Jeg ønsker at alle innflyttere skal ha god tilgang på informasjon fra kommunen. Med all den kunnskapen vi sitter inne med, bør vi kunne gi all den hjelp og kunne svare på de aller fleste spørsmålene vi får, slik at de føler seg velkomne. På hjemmesiden til Eda kommune finnes de aller fleste oppdaterte nyheter og den må vi være flinkere til å oppsøke. Når det gjelder det politiske systemet og hvordan det er bygd opp, med kommune-fullmektig, kommunestyret, diverse utskott og beredninger, bør dette også kunne sees på av innflyttere med utenlandsk opprinnelse og oversettes til deres morsmål, da tror jeg selv interessen kan bli større.

Jeg ønsker alle sammen ett riktig godt valgår!
Kristina Wang

Kandidat 12

Kristina Wang har bodd i Charlottenberg siden 2007. Hun har vært politisk interesert i ca 3 år, men det er først nå hun ønsker å være mer aktiv.

Kristina er utdannet omsorgsarbeider med fagbrev og har jobbet innen helsevesenet i 17 år. Hun har siden 2011 jobbet i LSS i Eda kommun.

Kristina synger i Vestmarka Sangkor, har sansen for interiør og har en stadig trang til omøblering/forandring i hjemmet. Er veldig glad i å lese og er en flittig bruker av biblioteket både i Eda og Skotterud.

Sverige är mitt hemland nu

Varför lämnade du Iran?

- Det var politiska problem i samband med presidentvalet 2009. Presidenten vann på grund av valfusk.
- Vi ville ha demokrati och frihet för människor. Jämlikhet mellan män och kvinnor. Sära på religion och politik.

Vad hade hänt om du stannat kvar i Iran?

- Jag hade blivit fängslad och kanske dödad.

Nu bor du och arbetar i Åmotfors.

- Ja, jag trivs här. Jag har blivit svensk medborgare. Sverige är mitt hemland nu. Framtiden blir bättre här.
- Jag jobbar på HVB-hemmet. Jag tycker om att hjälpa människor. Jag försöker lära ungdomarna att vara nyttiga för Sverige. Att de ska lära sig så att de kan få ett jobb och inte behöva gå till socialen.
- Ungdomarna behöver lära sig svensk kultur. Men jag tror svenskarna också kan lära sig. Vi borde välja det bästa från olika ställen. Alla kulturer har något positivt att bidra med.

Du pratar mycket om ungdomar.

- Ungdomar är viktiga för Eda kommuns framtid. Vi måste skapa mer möjlighet i Eda så att ungdomarna trivs och stannar kvar. Det behöver finnas olika aktiviteter för dem att göra. Fler lägenheter behövs i Eda för de som jobbar på köpcentret.

Vad tycker du att politikerna i Eda borde göra?

- De borde ha bättre koll på pengarna. Ta reda på hur mycket saker kostar. Inte som nu - inköpsstopp i oktober varje år. Se till att det blir fler som vill bo i Eda.
- Politikerna behöver ta reda på vad folk vill ha.

Varför tror du att det är så få som röstar i Eda?

- De kanske inte har tillräcklig information eller motivation till att rösta.
- Men det blir ju bättre när folk får den här valtidningen.

Kandidat 14

Kamran Kashani, från Teheran i Iran, flydde till Sverige 2009. Efter fem månader i Stockholm och 18 månader i Kiruna kom han till Åmotfors 2011.

2012 blev Kamran anställd som boendestödare på HVB-hemmet för flyktingbarn. Han trivs bra med att jobba med ungdomar.

I Iran sysslade Kamran med import och export affärer. Han har också varit simlärare och badvakt.

Glöm inte bort pensionärerna!

I Eda kommun bor det 2000 pensionärer. Vi lever allt längre, vilket innebär att antalet pensionärer kommer att öka de närmaste åren.

Många pensionärer har det knapert och lever på minimipension. Det nya pensionssystemet missgynnar framförallt kvinnor som stannat hemma som hemmafruar i många år, för att ta hand om barnen. Det arbetet ger inga pensionspoäng.

Det är fel att pensionärerna betalar högre skatt än de som arbetar. Pension är uppskjuten lön och ska därför beskattas lika. Riksdag och regering bör snarast rätta till denna orättvisa.

Vi är många i Eda som har nått en hög ålder och som fått det svårare med tillgång till service. Under de senaste åren har landstinget lagt ner två av tre vårdcentraler, samtidigt som man höjt skatten. Eda kommun bör trycka på för att servicen på alla orterna kommer tillbaka. Tills dess att det sker så måste det bli lättare att ta sig till vårdcentralen för den som inte längre kan köra bil.

Det enda apotek som finns kvar ligger i köpcentret. Det är svårt för de gamla att ta sig dit och ansträngande att köa för betjäning. Det behövs ett apotek på Storgatan eller vid vårdcentralen i Charlottenberg. Apotek behövs också i Åmotfors och Koppom.

Hela Edas Lista vill förbättra kvaliteten i äldreomsorgen både för de äldre och för personalen. Delade turer sliter på kroppen och bör minimeras så mycket det går. Den som brukar hemtjänsten bör möta färre personal. Det är viktigt att få en personlig relation med den som kommer på besök i hemmet.

Vill du ha en rättvis fördelningspolitik för alla i kommunen, ge då din röst till ditt lokala parti, där vi känner att solidariteten med varandra är det viktigaste.

Med dessa rader hoppas jag ni ger Hela Edas Lista er röst i det viktiga valet i september.

Bo Lehresjön

Kandidat 16

Bo Lehresjön är den ende sanne vänsterpolitikern i Eda kommun.

Bo står fast vid sina ideal i rikspolitiken. Inför valet 2010 lämnade han vänsterpartiet för att kunna göra mer nytta för Edaborna i tvärpolitiska Hela Edas Lista.

Bo sitter i vårdutskottet och är ersättare i både kommunfullmäktige och kommunstyrelsen för Hela Edas Lista.

Östtyska bilar är ett stort intresse. De är driftsäkra och har en enkel konstruktion som gör det lätt för Bo att reparera dessa själv.

Musiken är en annan stor del av Bo:s liv. Det har blivit många års turnerande med dragspelet. Sina kunskaper har han fört vidare som musiklärare. Bo håller igång med dragspelsklubben och ackompanjerar PRO-kören.

Aktivitetspeng för alla över 75 år

Eda kommun bedriver ett aktivt folkhälsoarbete. 2012 och 2013 var folkhälsoår med en mängd aktiviteter som var mycket uppskattade. En god folkhälsa lönar sig både för den enskilde och för kommunen.

Hela Edas Lista vill ta folkhälsoarbetet ett steg längre genom att satsa på kommunens äldsta invånare. HEL har lämnat in en motion om att alla Edabor över 75 år ska erbjudas en aktivitetspeng/check på 450 kr.

Eda på väg
mot bättre hälsa

Var kan aktivitetspengen användas?

Aktivitetschecken kan användas för betalning av aktivitet (inte medlemskap) hos företag eller föreningar i Eda som kommunen har godkänt som aktivitetsutförare. Det kan vara;

- pensionärsföreningar
- idrottsföreningar
- kulturföreningar
- företag som erbjuder träning
- vårdföretag
- företag som erbjuder kulturaktiviteter
- företag som erbjuder hälsofrämjande aktiviteter.

Några av fördelarna med aktivitetspeng

- Aktivitetspengen är ett sätt att stimulera fler äldre att delta i aktiviteter, vilket forskning visar motverkar sjuklighet.
- Aktivitetspengens utformning ger möjlighet för varje person att själv välja aktivitet efter förmåga och intresse.
- Aktiviteten behöver inte vara riktad mot en speciell åldersgrupp, både personer som betalar med check och personer som betalar med egna pengar kan delta i samma aktivitet.
- De som provar på en aktivitet kommer förhoppningsvis vilja fortsätta att vara aktiva.
- Stimulans för lokalt näringsliv och föreningar.

Trygga barn blir trygga vuxna

Jag gick med i Hela Edas Lista för att det kändes som det enda partiet som helhjärtat stödjer bygdeskolor. Eda kommun har en ansträngd budget och vi bör hushålla med skattekronaerna men trots det vill jag bevara de skolor vi har. Skolfrågan är en känslig fråga som drabbar barn, ungdomar och föräldrar hårdast. Därför vill jag att vi politiker tänker på vad som skadar och upprör minst när vi ska fördela våra pengar.

Barn och ungdomar är vår framtid och vi ska värna om att deras uppväxt ska bli så trygg som möjligt. Trygga barn blir trygga vuxna. Därför vill jag att vi politiker tänker på att inga barn och ungdomar i vår kommun ska behöva fara illa i skolan eller på fritiden. Vi politiker måste se till att vi kan erbjuda våra unga en meningsfull fritid. Vi vuxna måste också se och AGERA när vi ser att barn och unga far illa.

Tyvärr ser jag att idrottsvärlden tidigt börjar sålla mellan duktiga och mindre duktiga unga. Barn och ungdomar utvecklas i olika takt och måste så få göra. Jag vill att alla barn och ungdomar ska få vara med på samma villkor oavsett hur bra man är. Tillsammans måste vi i vår kommun agera när vuxna ledare inte låter alla vara med.

Eda kommun bör fortsätta satsa på folkhälsan och genom föreningsstöd bör vi ställa krav på föreningarna att ALLA ska få vara med. Idrott ska vara KUL!

Jag vill att Eda kommun ska vara en kommun som folk vill flytta till därför att vi värnar om att alla ska känna sig trygga. Oavsett ålder och kön, ung som gammal ska vi se och bry oss om varandra.

Kan vi hjälpas åt att skapa trygghet? Inget barn, ingen ungdom, ingen kvinna eller man ska behöva känna sig otrygg eller rädd. Våra äldre har gett oss trygghet och vi måste ge dem.

Jag vill inte spara på att minska tryggheten i Eda!

Anna-Karin Lindqvist

Kandidat 21

Anna-Karin Lindqvist är kommunalarbetaren som alltid har glimten i ögat.

Hon är tusenkonstnären som bakar bullar åt sina arbetskamrater mitt i natten.

Anna-Karin kan ta en tygbit, en spets, en symaskin och vips så blev det en kjol. Betong, en rostig ståltråd och lite växter blir till ett konstverk att ha i trädgården.

Anna-Karin är raggare och fotbolls-fanatiker i en och samma person.

Sudoku

Lätt

4				6		8		5
		5						
			7	5				
8		3	6			4	2	1
9		1	4		2	5	3	
		4	3			7	9	
6		2	5	9		1		7
5		8						
			8	4	6	2		9

Medel

6		9				7	8	
					8	6		
	2	3	4		7			
2	3				1			9
	8		6			5		
5					9		6	
1	9	2		3				6
	6			8	2		5	
							9	

Svår

		1			9			5
	9		1		5		2	
3	5			8				
			5	7			9	
		4		2			1	
						3	7	6
			9	4	2			
6	4							2
1			7				4	

Expert

	2						1	6
			7	8				
		1		5			4	
5	7	2						
					8			
	9					6		
						9		
	3	9			2			7
1				6	5	2	8	

På Hela Edas Listas facebookside hittar du senaste nytt i Edapolitiken. Där kommer även de rätta lösningarna på ovanstående fyra sudoku att publiceras.

www.facebook.com/HelaEdasLista

Korsord

Lös korsordet på nästa sida. Svara på utslagsfrågan. Skicka in. Lösningarna ska vara oss tillhanda senast den 12 september 2014.

Tre vinnare får vardera ett presentkort på 200 kr att handla för i sin lokala konsumbutik.

Tävlingen är öppen för alla som är röstberättigade i kommunvalet i Eda kommun.

Lösningen kan lämnas på Källmans i Charlottenberg eller skickas till:

Hela Edas Lista
c/o Hans Nilsson
Söpple Solhem
670 41 Koppom

Namn _____

Adress _____

Telefonnummer _____

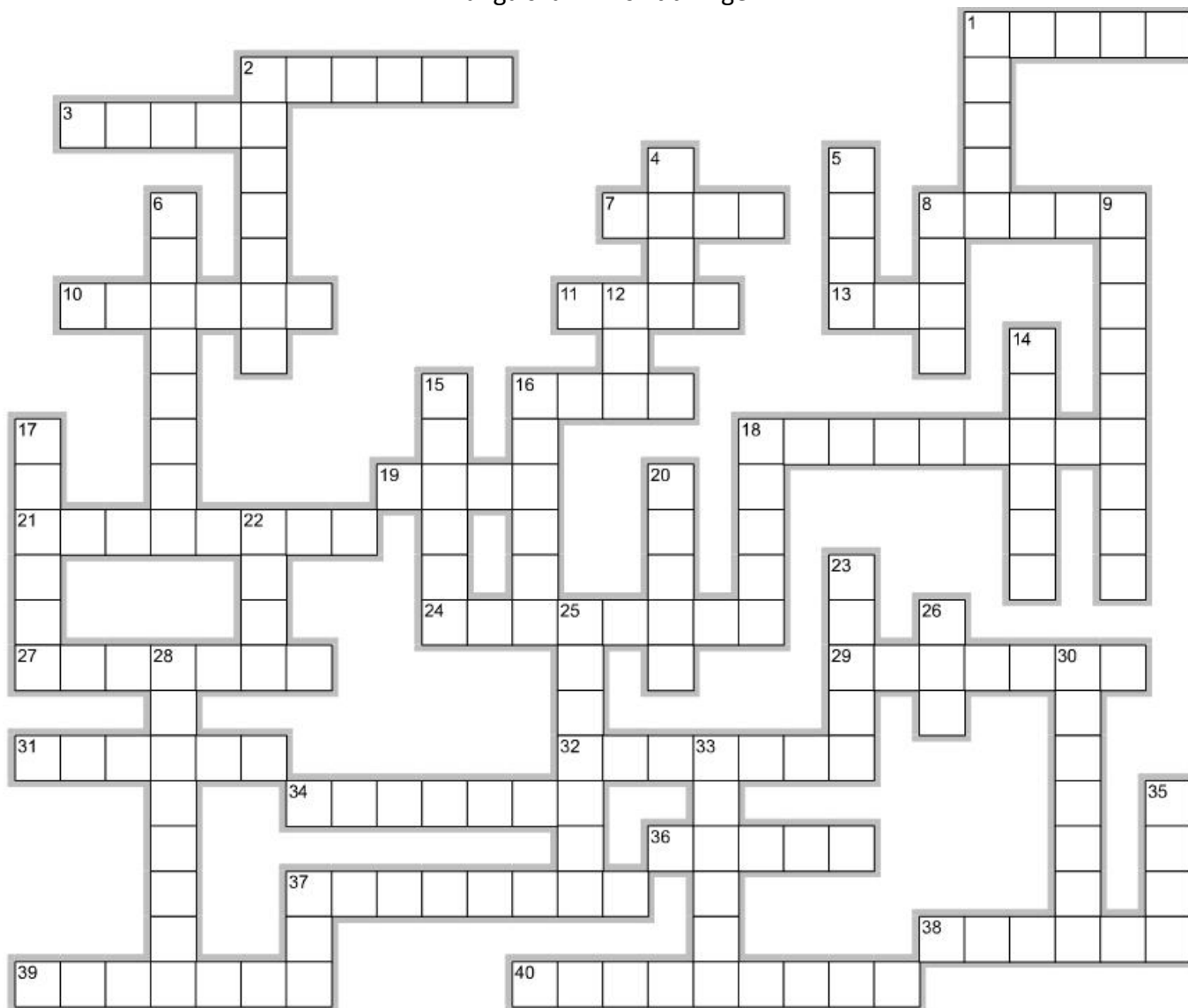
Utslagsfråga: Jag tror att Hela Edas Lista får _____ röster i kommunvalet i Eda 2014.

Valkorsord

Många svar finns i tidningen

Vågrätt

1. Försvarsanläggning
2. Penningplan
3. Motorsport
7. Har vi haft i 200 år
8. Mellan länder
10. Tillverkas i Åmotfors
11. Köpcenterbyggare
13. Betalade tillbaks miljoner
både 2012 och 2013
16. Spår
18. By i norr
19. Fylls i provrör
21. Instrument
24. Rösta olika till kommun och
riksdag
27. Bereder ärenden

29. Många på centret
31. Käppassage
32. Kapellplats
34. Medeltida vandrare
36. Liten häst
37. Djurisk medarbetare
38. Seriefigur på biblioteket
39. Grannkommun
40. Skola

Lodrätt

1. Gammal husplats i skogen
2. Innan husbygge
4. Samarbetsorganisation över
gränsen
5. Antal socknar i Eda kommun
6. Omröstning

8. Av en blåsing
9. Tillverkar kläder
12. Välbehållen
14. Dansplats
15. Sågverksgrundare
16. Norra Mon
17. Sifferpussel
18. Ta i hand
20. Grävs ner
22. Golfslag
23. Bra för backen
25. Naturreservat
26. Open varje sommar
28. Tårtbageri
30. Oktoberhögtid för många
33. Stanna hemma
35. Sjö i Eda
37. 61an